

hij, als contrarolleur (controleur) van den bouwmeester was aangesteld, hem geen inzage zijner boeken behoefde te verleen en ook slechts de bevelen van fabriekmeesteren, niet die van den bouwmeester, behoefde op te volgen. Burgemeesteren kwamen er in 1739 bij te pas om den bouwmeester in zijn rechten te handhaven en de verhouding te regelen. Van Wolde moest er in berusten, dat hij in rang de derde werd bij de fabricage¹⁾. Uit een rekest, door Moens' weduwe 19 Juni 1758 aan de vroedschap gericht, vernemen wij welke stadswerken onder zijn leiding zijn tot stand gekomen. In den tijd van zijn bouwmeesterschap is het Logement in Den Haag gebouwd (1739—1747) naar een plan en profiel 4 Febr. 1739 door de vroedschap goedgekeurd²⁾. Zij noemt verder het bakken van Goeree en de sluis en den watermolen aldaar. Hierbij vermeld ik nog de vergrooting van het stadstimmerhuis in 1746. Zijn weduwe klaagde er over, dat anderen menigmaal wel een douceur hadden gehad, haar man niet en dat hij in stadsdienst bij de reparatie van de Zuiderkerk door het vallen van een stelling een zwaar ongemak had gekregen en tot zijn dood behouden.

Ary van Aken, van 19 Juni 1758 tot 28 Dec. 1772 bouwmeester der stad, was al sinds 1740 meesterknecht geweest en dus bekend met de fabricage. Sinds 1755 kreeg hij behalve zijn tractement *f* 36 met nieuwjaar en *f* 36 met kermis; ook genoot hij sinds 1747 evenals zijn voorganger zes steen kaarsen 's jaars. Hij is in 1759 de architect en de bouwmeester geweest van het nieuwe zakkedragershuisje en naar zijn ontwerp zijn in dat jaar ook de beide postkantoorjes aan de Grootkerk vernieuwd. Een paar maal hooren wij van een gratificatie, n.l. in 1761 voor zijn extra-werk bij de reparatie en vernieuwing van de groote sluis onder de Vlasmarkt, Hoogstraat en Spui *f* 150, in 1764 van *f* 80 voor zijn diensten bij de reparatie van de kerk te Hillegersberg verleend³⁾ en in Mei 1766 van *f* 100 voor de moeite gedaan bij het

1) Voor de moeite bij de vreugdebedrijven ter eere van den vrede met Frankrijk ontving Moens *f* 25, Van Aken *f* 10 en Van Wolde eveneens *f* 10.

2) Rott. Jaarboekje 1917 bl. 81 vlg. Hij was geboren te Buren 25 Jan. 1724, te Rotterdam gehuwd met Catharina (van) Fransburg. Hij stierf op 57-jarigen leeftijd in de week van 23—29 April 1758.

3) In 1765 genoten de bouwmeester Van Aken en de stadsbaas Cool een eigenaardige vereering. Voor hun bemoeiingen, bij een feestmaaltijd van het wijnkooipersgilde verleend, kregen zij ieder een anker wijn. Zie: Archief voor Nederlandsche Kunstgeschiedenis Dl. III.